

Міністерство освіти і науки України
Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Сертифікована програма
«Охорона праці»

Ізмаїл-2018

1. Характеристика сертифікованої програми

Рівень вищої освіти:

Перший

Освітній ступінь:

Бакалавр

Галузь знань

01 Освіта, 02 Культура і мистецтво, 03 Гуманітарні науки, 05 Соціальні та поведінкові науки, 07 Управління та адміністрування, 08 Право, 11 Математика та статистика, 23 Соціальна робота, 24 Сфера обслуговування,

Спеціальність:

012 Дошкільна освіта, 013 Початкова освіта, 014 Середня освіта, 016 Спеціальна освіта, 017 Фізична культура і спорт, 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа, 032 Історія та археологія, 035 Філологія, 053 Психологія, 231 Соціальна робота, 073 Менеджмент, 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, 081 Право, 111 Математика, 242 Туризм,

Мета сертифікованої програми:

Підготовка фахівців, які мають оволодіти знаннями, уміннями, навичками (компетентностями) для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах (об'єктах господарської, економічної та науково-освітньої діяльності), формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

Програмні компетентності та результати навчання:

компетентності:

- 1) знання та розуміння правових засад функціонування держави і основ законодавства України; правових основ охорони праці;
- 2) здатність ідентифікувати небезпеки, оцінювати джерела й види небезпек, описувати їхню класифікацію;
- 3) здатність аналізувати й оцінювати потенційну небезпеку об'єктів господарювання (технологічних процесів і обладнання) для людини й навколишнього середовища;
- 4) здатність організації контролю за додержанням вимог чинних нормативно-правових актів з охорони праці, стандартів безпеки праці у процесі виробництва;
- 5) здатність аналізувати організацію діяльності служби охорони праці підприємства;

- 6) уміння оптимізувати методи й засоби забезпечення безпеки людини від впливу різних негативних чинників;
- 7) уміння використовувати методи визначення та контролю фактичних рівнів негативного впливу на людину і довкілля;
- 8) здатність обґрунтовано обирати засоби та системи захисту людини і довкілля від небезпек;
- 9) здатність оцінювати небезпеки різного характеру при експлуатації об'єктів та у разі виникнення надзвичайних ситуацій;
- 10) здатність обґрунтовувати нормативні та організаційні заходи (пропозиції, рекомендації) з підвищення рівня безпеки об'єктів, поліпшення протиаварійного стану об'єктів і територій та усунення виявлених порушень вимог щодо дотримання техногенної, пожежної безпеки, промислової санітарії та охорони праці;
- 11) здатність прогнозувати і оцінювати обстановку в зоні надзвичайної ситуації (аварії) та тактичні можливості підрозділів, що залучаються до ліквідування надзвичайної ситуації (аварії);
- 12) здатність проводити оцінку безпеки об'єктів підвищеної небезпеки та потенційно небезпечних об'єктів, виробів, машин, матеріалів на відповідність вимогам безпеки;
- 13) готовність до застосовування та експлуатації технічних систем захисту, засобів індивідуального та колективного захисту у сфері своєї професійної діяльності;
- 14) здатність організувати експлуатацію техніки, устаткування, спорядження та засобів автоматики у сфері професійної діяльності;
- 15) уміння надавати допомогу та консультації працівникам і населенню з практичних питань безпеки життєдіяльності та захисту у надзвичайних ситуаціях;
- 16) уміння надавати першу медичну допомогу в кризових станах потерпілого;
- 17) здатність шляхом самостійного навчання, проведення аналізу і надання критичної оцінки інформації з різних джерел, освоїти нові галузі знань, використовуючи здобуті знання з охорони праці;

результати навчання:

- 1) аналізувати і прогнозувати суспільні явища й процеси;
- 2) використовувати інформаційні технології, сучасні операційні системи, комп'ютерну техніку, системи управління базами даних та стандартні пакети прикладних програм;
- 3) класифікувати та визначати фізичні, хімічні, біологічні та психофізіологічні небезпеки
- 4) визначати технічний стан зовнішніх та внутрішніх інженерних мереж та споруд;
- 5) класифікувати та визначати типові радіаційно-, хімічно- і біологічно небезпечні властивості речовин та матеріалів;
- 6) визначати засоби захисту від впливу негативних факторів хімічного, біологічного і радіаційного походження;

- 7) застосовувати знання законів електротехніки для аналізу та попередження небезпечних проявів електричної енергії в електричних мережах та обладнанні;
- 8) оцінювати технічні показники та визначати стан аварійно-рятувальної техніки, устаткування та інструменту;
- 9) застосовувати отримані знання правових основ, охорони праці у повсякденному житті та практичній діяльності;
- 10) аналізувати можливі причини та види пошкодження технологічного обладнання;
- 11) вибирати та обґрунтовувати способи і засоби попередження та локалізації аварії на об'єктах;
- 12) аналізувати і обґрунтовувати організаційно-технічні заходи щодо пожежної та техногенної безпеки, охорони праці на підприємствах, в організаціях, установах та на небезпечних територіях;
- 13) аналізувати та оцінювати інженерно-технічні заходи щодо зниження рівня ризику виникнення аварій та аварійних ситуацій;
- 14) аналізувати стан систем захисту об'єкту та оцінювати їх готовність до роботи у надзвичайних ситуаціях.

Термін вивчення сертифікованої програми:

3 роки

Загальний обсяг сертифікованої програми:

24 кредити ЄКТС

Керівник програми:

Кандидат педагогічних наук, доцент Букатова О.М.

Вимоги до отримання сертифікату:

Завершена навчальна програма обсягом 24 кредити ЄКТС

2. Перелік дисциплін сертифікованої програми для ОС «бакалавр»

Шифр дисципліни	Назва дисципліни	Кафедра, що забезпечує викладання	Кількість кредитів / годин	Семестри, в яких планується вивчення
ПВД 3.1.01	Основи електротехніки	Кафедра технологічної і професійної освіти та загальнотехнічних дисциплін	4 / 120	3

ПВД 3.1.02	Безпека життєдіяльності	Кафедра технологічної і професійної освіти та загальнотехнічних дисциплін	4 / 120	4
ПВД 3.1.03	Основи охорони праці	Кафедра технологічної і професійної освіти та загальнотехнічних дисциплін	4 / 120	5
ПВД 3.1.04	Виробнича санітарія та гігієна праці	Кафедра технологічної і професійної освіти та загальнотехнічних дисциплін	4 / 120	6
ПВД 3.1.05	Безпека праці	Кафедра технологічної і професійної освіти та загальнотехнічних дисциплін	4 / 120	7
ПВД 3.1.06	Основи ергономіки	Кафедра технологічної і професійної освіти та загальнотехнічних дисциплін	4 / 120	8

3. Анотації дисциплін сертифікованої програми

Шифр	Назва дисципліни (курсу)	Загальний обсяг		Кількість годин відведених на					Форма підсумкового контролю	ПІБ розробника курсу, науковий ступінь, вчене звання
		годин	кредитів	лекції	семінарські	практичні	модульний контроль	самостійна робота		
ПВД 3.1.01	Основи електротехніки	120	4	24	-	24	+	72	залік	Федорова О.В. к.ф.-м.н., доцент
				48						

Завдання курсу – надати теоретичні знання і практичний досвід, потрібний для правильної експлуатації сучасного електротехнічного обладнання, електричних машин, електричних апаратів та електровимірювальної техніки, ознайомити з принципом дії та галузями застосування.

Результати навчання:

знати: властивості елементів схем заміщення та основних законів електротехніки, порядок розрахунку кіл постійного і змінного струму, трифазних кіл, принципів дії та побудови електричних машин, характеристику напівпровідникових приладів, галузей застосування і принципів дії випрямлячів, регуляторів і інверторів напруги, поняття про небезпеку і її причини при застосуванні електричного обладнання;

вміти: розраховувати кола постійного і змінного струму, трифазні кола, орієнтуватися в принципових

електричних схемах, коректно застосувати електровимірювальну апаратуру та визначатися її клас безпеки.

Анотація дисципліни: Основи аналізу електричних кіл. Кола постійного і змінного струмів. Трифазні електричні кола. Електровимірювальна техніка. Електричні машини. Електричні апарати. Електробезпека. Принципом дії та галузі застосування електротехніки, електрообладнання та електричних пристроїв.

Шифр	Назва дисципліни (курсу)	Загальний обсяг		Кількість годин відведених на					Форма підсумкового контролю	ПІБ розробника курсу, науковий ступінь, вчене звання
		годин	кредитів	лекції	семінарські	практичні	модульний контроль	самостійна робота		
ПВД 3.1.02	Безпека життєдіяльності	120	4	24	24	-	+	72	залік	Яренчук Л.Г. к.п.н., доцент
				48						

Завдання курсу – опанування знаннями, вміннями та навичками вирішувати професійні завдання з обов'язковим урахуванням галузевих вимог щодо забезпечення безпеки персоналу та захисту населення в небезпечних та надзвичайних ситуаціях і формування мотивації щодо посилення особистої відповідальності за забезпечення гарантованого рівня безпеки функціонування об'єктів галузі, матеріальних та культурних цінностей в межах науково-обґрунтованих критеріїв прийнятної ризику

Результати навчання:

знати: теоретичні основи забезпечення безпеки життєдіяльності; методи проведення досліджень і організації діяльності у галузі безпеки життєдіяльності; методологію і методику проведення моніторингу стану безпеки життєдіяльності колективу.

вміти: визначати імовірнісні збитки від порушень умов безпеки життєдіяльності; визначати критерії і норми безпеки життєдіяльності, контролю за небезпечними чинниками; визначати комплексні заходи з профілактики порушення вимог щодо забезпечення безпеки життєдіяльності.

Анотація дисципліни: Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик як кількісна оцінка небезпек. Загальне поняття про індивідуальну безпеку. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослин, об'єкти економіки. Техногенні небезпеки та їхні наслідки. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та характеристики. Соціальні та психологічні фактори ризику. Поведінкові реакції населення у НС. Застосування комплексно орієнтованого підходу для побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку НС. Індивідуальна поведінка під час НС. Основи організації аварійно-рятувальних робіт.

Шифр	Назва дисципліни (курсу)	Загальний обсяг	Кількість годин відведених на					Форма підсумкового контролю	ПІБ розробника курсу, науковий ступінь, вчене звання
------	--------------------------	-----------------	-------------------------------	--	--	--	--	-----------------------------	--

		годин	кредитів	лекції	семінарські	практичні	модульний контроль	самостійна робота	залік	Букатова О.М., к.п.н., доцент
ПВД 3.1.03	Основи охорони праці	120	4	24	24	-	+	72		
				48						

Завдання курсу: набуття студентами компетенцій ефективно вирішувати завдання професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності працівників у різних сферах професійної діяльності.

Результати навчання:

знати: основи трудового законодавства та нормативно-технічні вимоги охорони праці; порядок дослідження виробничого травматизму; основні напрямки в вирішенні питань охорони праці; вимоги охорони праці та улаштування підприємств; систему стандартів безпеки праці; технічні засоби виробничої санітарії (опалення, освітлення, засоби захисту від шуму та вібрацій, засоби захисту від теплового випромінювання); *обов'язки працівників щодо* виконання вимог нормативних актів про охорону праці; вимоги щодо електро - і пожежобезпеки.

вміти: застосовувати нормативно-правову базу на практиці складати інструкції з охорони праці; забезпечити безпеку при використанні електрообладнання та забезпечити протипожежну безпеку; оцінити відповідність санітарно-гігієнічних умов праці нормам; контролювати дотримання вимог з виробничої санітарії; проводити інструктажі і навчання безпечним засобам робіт; оцінити пожежо- та електронезбезпечність об'єкта; визначати необхідні технічні рішення системи попередження пожежі.

Анотація дисципліни: Поняття, цілі, завдання і соціально-економічне значення охорони праці.

Правові питання охорони праці. Організаційні питання охорони праці. Виробничий травматизм, професійні захворювання, аварії, їх розслідування та облік. Фізіологічні основи охорони праці.

Поняття та основні завдання гігієни праці та виробничої санітарії. Електробезпека. Основи пожежної безпеки. Надання першої долікарської допомоги.

Шифр	Назва дисципліни (курсу)	Загальний обсяг		Кількість годин відведених на					Форма підсумкового контролю	ПІБ розробника курсу, науковий ступінь, вчене звання
		годин	кредитів	лекції	семінарські	практичні	модульний контроль	самостійна робота		
ПВД 3.1.04	Виробнича санітарія та гігієна праці	120	4	24	24	-	+	72	залік	Букатова О.М., к.п.н., доцент
				48						

Завдання курсу – формування інтегрованої здатності використовувати набуті компетентності для оздоровлення умов праці на робочому місці з метою збереження здоров'я і працездатності працівників під час професійної діяльності та формування відповідальності у посадових осіб і фахівців за колективну та особисту безпеку.

Результати навчання:

знати: правові та організаційні основи виробничої санітарії та гігієни праці; основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії; вплив шкідливих чинників на організм людини; принципи гігієнічного нормування шкідливих виробничих факторів; принципи, методи і засоби контролю параметрів шкідливих і небезпечних виробничих чинників на робочих місцях; методи та засоби зниження впливу шкідливих факторів до нормативних значень чи до повного виключення їх дії на

людину; засоби колективного та індивідуального захисту від дії шкідливих факторів; основні заходи і засоби захисту працівників від шкідливих і небезпечних виробничих чинників типових для певних видів діяльності.

вміти: використовувати положення законів, нормативно-правових актів і нормативно-технічних документів у практичній діяльності під час виконання професійних функцій; якісно та кількісно оцінювати рівень впливу шкідливих виробничих факторів; ідентифікувати шкідливі фактори, які впливають на людину; оцінити відповідність санітарно-гігієнічних умов праці нормам; контролювати дотримання вимог з виробничої санітарії; обґрунтовувати раціональні методи нормалізації умов праці в конкретній виробничій ситуації; впроваджувати профілактичні заходи щодо запобігання професійних захворювань та професійних отруєнь, травматизму; застосовувати засоби індивідуального та колективного захисту працівників.

Анотація дисципліни: Законодавчі та нормативні документи в галузі виробничої санітарії та гігієни праці. Фізіологія праці. Психологія праці. Людський чинник у системі «людина-машина-середовище». Фактори небезпек робочого середовища. Мікроклімат робочої зони. Шкідливі речовини у робочому середовищі. Вентиляція виробничих приміщень. Освітлення виробничих приміщень. Вібрація. Шум, ультразвук та інфразвук. Іонізуючі випромінювання. Електромагнітні поля та електромагнітні випромінювання радіочастотного діапазону. Випромінювання оптичного діапазону. Засоби індивідуального захисту від шкідливих і небезпечних факторів виробничого середовища. Визначення ризиків на робочому місці. Організація робочого місця.

Шифр	Назва дисципліни (курсу)	Загальний обсяг		Кількість годин відведених на					Форма підсумкового контролю	ПІБ розробника курсу, науковий ступінь, вчене звання
		годин	кредитів	лекції	семінарські	практичні	модульний контроль	самостійна робота		
ПВД 3.1.05	Безпека праці	120	4	28	20	-	+	72	Букатова О.М., к.п.н., доцент	
				48						

Завдання курсу – сформувані у студентів компетенції ефективно вирішувати завдання професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог безпеки праці та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності працівників у різних сферах професійної діяльності.

Результати навчання:

знати: методи забезпечення безпеки; небезпечні виробничі фактори; критерії оцінки травматизму, методи аналізу й прогнозування виробничого травматизму; причини небезпечних дій працюючих, порядок, форми й процедури підготовки персоналу до безпечної праці; правила забезпечення працівників засобами індивідуального захисту, засобами колективного захисту; вимоги безпеки до робочих місць, технологічних процесів і виробничого обладнання; правила безпечної експлуатації виробничого обладнання; вимоги безпеки до виробничих будинків, споруд і територій; порядок і правила проведення робіт підвищеної небезпеки; вимоги й правила промислової безпеки;

вміти визначати шкідливі й небезпечні фактори виробничого середовища й визначити найбільш ефективні методи забезпечення безпеки; аналізувати й прогнозувати виробничий травматизм; проводити підготовку персоналу до безпечної праці, розробляти інструкції з безпечної експлуатації виробничого обладнання й виробничих процесів; визначати безпечні вимоги до робочих місць і обладнання; здійснювати виробничий контроль на небезпечних виробничих об'єктах.

Анотація дисципліни: Взаємодія людини з виробничим середовищем. Раціональна організація

робочого місця, технічна естетика, вимоги до виробничих приміщень. Режим праці та відпочинку. Основні шляхи підвищення безпеки праці. Вимоги безпеки до території підприємств. Ідентифікація небезпечних виробничих об'єктів. Електробезпека на виробництві. Вимоги безпеки до виробничого обладнання. Забезпечення безпеки виробничих процесів та технологій.

Шифр	Назва дисципліни (курсу)	Загальний обсяг		Кількість годин відведених на					Форма підсумкового контролю	ПІБ розробника курсу, науковий ступінь, вчене звання
		годин	кредитів	лекції	семінарські	практичні	модульний контроль	самостійна робота		
ПВД 3.1.06	Основи ергономіки	120	4	28	20	-	+	72	залік	Букатова О.М., к.п.н., доцент
				48						

Завдання курсу – формування ергономічного мислення студентів та системних знань і практичних умінь щодо вирішення питань організації й оптимізації трудової діяльності людини в системах «людина-техніка-середовище» за принципами безпеки, ефективності, комфортності та узгодженості антропометричних, психічних, фізичних, психофізичних, санітарно-гігієнічних та соціально-психологічних вимог під час професійної діяльності.

Результати навчання:

знати: теоретичні основи формування предметно-просторового середовища на основі ергономічних знань; ергономічні вимоги до предметів та середовища; закономірності трудової діяльності людини в системах «людина-техніка-середовище» і визначення правил її організації; теоретичні основи оптимального багатофакторного синтезу систем «людина-техніка-середовище»; методологію прогнозування еволюції, моделювання, проектування й експлуатації систем «людина-техніка-середовище»;

вміти: досліджувати структуру, архітектуру і якість своєрідності тієї або іншої професії або розв'язуваної людиною задачі; проектувати діяльність людини в системах «людина-техніка-середовище»; забезпечувати взаємне пристосування людини й техніки; оцінювати ефективність ергономічних рішень.

Анотація дисципліни: Загальні положення ергономіки. Вимоги ергономіки до виробів, організації виробництва та технологічних процесів. Принципи і методи ергономіки. Органи керування та засоби індикації в ергономіці. Значення кольору в ергономічному вдосконаленні виробництва. Поняття робочого місця. Ергономічні основи організації робочого місця. Врахування факторів середовища при оптимізації системи «людина-машина». Антропометричні ознаки людської статури. Фізіологічні вимоги ергономіки при влаштуванні середовища життєдіяльності.